معرفی نامزدی‌های ایرانی جایزه «آسترید لیندگرن»

شورای کتاب کودک جمشید خانیان را در بخش نویسندگان، فرشید شفیعی را در بخش تصویرگران و عبدالحکیم بهار را در بخش ترویج خواندن، برای دریافت جایزه آسترید لیندگرن (آلما ۲۰۲۱) معرفی کرد. شورای کتاب کودک دلایل انتخاب‌هایش را در اطلاعیه‌ای به این شرح توضیح داد: «در بخش نویسندگان، جمشید خانیان به دلیل نقش پررنگ و تأثیرگذار در روند شکل‌گیری ادبیات داستانی نوجوان امروز، تأکید بر مفاهیم انسانی چون صلح، مدارا، احترام به دیگری، دوستی، عشق، پرداختن به مسائل و بحران‌های انسانی چون انواع تبعیض، جنگ، مهاجرت، تنهایی، مرگ، هویت، ارتباط بین نسل‌ها، زندگی شهری، توجه به فرم و تکنیک در کنار محتوای غنی، بیان نمایشی و تشخص زبانی و هویت داشتن سبک نوشتاری، تأکید بر جنبه‌های زیبایی شناسانه و هنری و عدم نگاه تعلیمی و تربیتی صرف برشمرده معرفی شد. در بخش تصویرگران، فرشید شفیعی به دلیل تأثیرگذاری انکارناپذیر بر تصویرگران جوان، جریان‌ساز بودن در تصویرسازی دهه هشتاد، خلق تصاویری با روح ایرانی در قالبی نو و ساخت جریانی ماندگار در تصویرسازی ادبیات کودک ایران، برای دومین بار نامزد این جایزه شد. عبدالحکیم بهار هم در بخش ترویج خواندن، به دلیل سال‌ها فعالیت مستمر، خستگی‌ناپذیر و خودجوش در زمینه ترویج کتابخوانی در مناطق دورافتاده از جمله منطقه صفر مرزی، تجهیز و راه‌اندازی کتابخانه، راه‌اندازی شبکه مروجان در ۷۰ روستا با هدف فعال کردن کتابخانه و کتابخوانی، تبدیل شبکه مروجان روستایی به پایگاه کمک‌رسانی به مردم در دوران خسارت‌های پس از سیل نامزد دریافت این جایزه شد.» جایزه یادبود آسترید لیندگرن (آلما) را دولت سوئد به مناسبت بزرگداشت نویسنده محبوب سوئدی و یکی از پرطرفدارترین نویسندگان جهان از سال ۲۰۰۲ بنیان نهاده است. این جایزه نه تنها به نویسندگان و تصویرگران اهدا می‌شود، بلکه قصه‌گویان، مروجان و نهادهای حوزه ادبیات کودکان و ترویج کتابخوانی نیز می‌توانند به آن دست یابند.

پاتک دنیای فرهنگ و هنر به کرونا

سایه روشن‌های اقتصاد کرونایی سینما و نمایش

[شهروند] در شرایطی که اعلام شده موج بازگشایی سینماها در روزها و هفته‌های آتی در راه است و کشورهای مختلف دنیا اعلام کرده‌اند که در تاریخ‌های نه‌چندان دور شروع به بازگشایی سینماها خواهند کرد، اخبار موجود درباره شرایط اقتصادی دنیای فرهنگ و هنر نشان از آسیب‌های نگران‌کننده و ماندگار تعطیلی‌های کرونا بر پیکره اقتصادی فرهنگ دارد. موضوعی که با مرور اخبار اقتصادی مهم دنیای هنر و سرگرمی به‌آسانی اثبات می‌شود.

موج بازگشایی

هالیوود ریپورتر خبر داده که آلمان سینماهای استان‌های بزرگ خود را بعد از دوره انتقال از تعطیلی به دلیل شیوع ویروس کرونا بازگشایی می‌کند. تاریخ این اقدام در آلمان آخر ماه می اعلام شده است. ورایتی نیز خبر داده که انگلستان نیز تصمیم گرفته از یکم ماه جولای (یازدهم تیرماه) سالن‌های سینما و دیگر اماکن عمومی را بازگشایی کند. کشورهای هنگ‌کنگ، جمهوری چک و نروژ نیز این روند را آغاز کرده‌اند. همچنان که صنعت فیلم ایتالیا نیز اعلام کرده که قرار است از روز دوشنبه بازگشایی شود، اما این امر تحت شرایط شدید ایمنی صورت خواهد گرفت. ایتالیا درحال ورود به فاز دوم قرنطینه ویروس کروناست تا با اقدامات سخت به‌تدریج تا پایان سال همه چیز عادی شود. این اخبار در کنار افزایش روزبه‌روز درایوین سینماها در آمریکا و کانادا نشان از آمادگی سینما برای پاتک‌زدن به کرونا دارد که آسیب‌های دیرپایی به اقتصادش وارد آورده است.

سینما درایو یا همان سینما ماشین در آمریکای شمالی آرام آرام از جمعه با ۲۰۰ سالن راه‌اندازی شده است، ورایتی گفته که سه زنجیره سینمایی اصلی این کشور یعنی AMC و REGAL و CINEMARK تا اواسط تابستان تعطیل خواهند بود و برنامه‌ریزی هالیوود این است که اولین فیلم اکرانی سینماهای کشورش در ۱۷ جولای فیلم TENET کریستوفر نولان باشد تا با اکران این فیلم حماسی و پرفروش بتواند شوکی به سینما وارد کند و مخاطبان را بعد از چند ماه دوری از سینما به سالن‌های سینما برگرداند.

یک مثال

آسیب‌ها شدید و تکان‌دهنده‌اند. اما بنیه مالی شرکت‌های بزرگ شاید از پس این ماجرا برآید و به احتمال زیاد آسیب اصلی به شرکت‌های کوچک و کم‌بنیه خواهد خورد. شرکت سونی اعلام کرده که در سال مالی ۲۰۲۰-۲۰۱۹ و تا پایان ماه مارس گذشته، درآمد شرکت با ۵ درصد کاهش به ۷/۷۵ میلیارد دلار و سود خالص آن نیز با ۳۶ درصد کاهش به ۳۴/۵ میلیارد دلار رسیده است. اما بخش سینما و تلویزیون سونی درآمدی معادل ۳۲/۹ میلیارد دلار و سود ۶۲۸ میلیون دلاری داشته است که نسبت به سال قبل افزایش نشان می‌دهد. بخش موسیقی سونی ۵ درصد افزایش درآمد داشته و بخش بازی با کاهش درآمد روبه‌رو شده است. پلی استیشن ۴ کاهش فروش داشته که بنابر تحلیل‌ها به علت اقبال بیشتر علاقه‌مندان به پلی استیشن پلاس است که تعداد مشترکان آن به ۵/۴۱ میلیون نفر رسیده است. سونی همچنین اعلام کرده که درحال تکمیل و آماده‌سازی پلی استیشن ۵ است که بر بخش بازی این شرکت تأثیر مثبت خواهد گذاشت.

روی دیگر سکه

از آن‌سو آمارهای ارایه‌شده نشان می‌دهد که عده‌ای از شرکت‌ها توانسته‌اند از اوضاع کرونایی هنر به نفع خود بهره‌برداری کنند. فدراسیون بین‌المللی صنعت فونوگرافیک اعلام کرده که درآمد کل صنعت موسیقی ضبط‌شده در سال ۲۰۱۹ در جهان به ۲/۲۰ میلیارد دلار رسیده که نشانگر ۲/۸ درصد افزایش نسبت به سال قبل است. بخش فروش آنلاین موسیقی ضبط‌شده در سال ۲۰۱۹ هم ۴/۱۱ میلیارد دلار بوده که ۹/۲۲ درصد افزایش نسبت به سال قبل داشته است و ۵۶ درصد کل درآمد را تشکیل می‌دهد. فروش فیزیکال موسیقی ضبط‌شده همچون سال‌های قبل رو به افول بوده و در سال ۲۰۱۹ هم ۳/۵ درصد کاهش نسبت به سال قبل‌تر داشته است. این رشد فروش به واسطه ۱/۲۴ درصد افزایش تعداد کل مشترکان سامانه‌های پخش آنلاین در سراسر جهان بوده که به ۳۴۱ میلیون نفر رسیده‌اند. تیلور سوئیفت هم پرفروش‌ترین هنرمند موسیقی ضبط‌شده جهان در سال ۲۰۱۹ بوده است. کمپانی یونیور سال میوزیک هم باارزش‌ترین شرکت دنیای موسیقی با ارزش ۳۳ میلیارد دلار بوده است. منطقه آمریکای لاتین هم برای پنجمین سال متوالی بیشترین رشد را در میان بازارهای مختلف جهان برای موسیقی ضبط‌شده داشته است. همچنین اعلام شده که شیوع ویروس کرونا و خانه‌نشینی سینمادوستان عامل اصلی افزایش قیمت سهم سامانه‌های پخش آنلاین محتواست، به گونه‌ای که ارزش نتفلیکس از استودیو والت دیزنی بالاتر رفته است. ارزش هر سهم نتفلیکس با ۲/۳ درصد افزایش به ۷۵/۴۲۶ دلار و ارزش کلی نتفلیکس به ۳/۱۸۷ میلیارد دلار رسید و از ارزش کل دیزنی به میزان ۶/۱۸۶ میلیارد دلار عبور کرد. ماه مارس امسال نیز آمریکایی‌ها ۱۰۹ درصد نسبت به ماه مارس ۲۰۱۹ بیشتر از سامانه‌های آنلاین پخش محتوا دیدن کردند.

چه فیلم‌هایی عید فطر اکران می‌شوند؟

مدیر روابط عمومی سازمان سینمایی در برنامه‌ای تلویزیونی با عنوان اینکه تا به حال «خروج» حدود ۲.۵ میلیارد فروش داشته است، اعلام کرد: تاکنون بیش از ۱۰ فیلم متقاضی اکران آنلاین‌اند.

مسعود نجفی، مدیر روابط عمومی سازمان سینمایی همچنین گفت که «تا به امروز فیلم سینمایی «خروج» نزدیک به ۱۵۰ هزار بلیت و حدود ۲,۵ میلیارد تومان فروش داشته است که نتیجه آن حدود ۳۷۵ هزار بیننده است. فیلم سینمایی «طلا» نیز تاکنون بیش از ۱۰۰ هزار بلیت فروخته و نزدیک به ۱,۵ میلیارد تومان فروش داشته، این فیلم تا امروز نزدیک به ۲۵۰ هزار بیننده داشته است».

نجفی درباره نرخ بلیت سینما در سال جاری نیز گفت: بلیت سینماها در سال جاری، نسبت به سال گذشته تغییری نخواهد داشت. قیمت بلیت در اکران آنلاین بستگی به توافق فیلمساز و شرکت‌های پخش آنلاین دارد. او درباره فیلم‌هایی که: بعد از بازگشایی سینماها در عید فطر اکران خواهند شد، گفت که «اولویت با فیلم‌هایی است که اکران‌شان در اسفندماه متوقف شده و سپس فیلم‌هایی که برای اکران نوروزی در نظر گرفته شده بود».

منهای سینما

• کتاب «گزارش دیگری؛ جستارهایی برای درک شعر معاصر» نوشته علیرضا بهنام منتشر شد. کتاب به دو بخش «شعر و نظریه» و «چهره‌های شعر امروز» تقسیم می‌شود، بخش نخست مقالات نظری در زمینه تاریخچه شعر فارسی یا نسبت آن با اندیشه مدرن است. نخستین مقاله با بررسی «جایگاه فرم در موفقیت شعر حافظ» و خوانش ساختارگرا از شعر حافظ آغاز می‌شود و در مابقی مقاله‌ها به شعر نیما تا اشعار امروز می‌پردازد و سعی می‌کند به آن پاسخ دهد. در بخش دوم کتاب هم گزارشی مختصر از پاره‌ای وجوه گفتمان ادبی حال حاضر ایران ارایه شده است.

• داستان بلند «جایی که هستم» اثر جومپا لاهیری با ترجمه غزل قربان‌پور به تازگی منتشر شده است. در قسمت معرفی ناشر این کتاب آمده است: «جایی که هستم» نخستین تجربه داستان‌نویسی جومپا لاهیری به زبان ایتالیایی است که پس از مهاجرت این نویسنده به این کشور صورت پذیرفته و ترجمه فارسی نیز از زبان ایتالیایی انجام شده است.» جومپا لاهیری پیش از این در ایران با آثاری چون «مترجم دردها»، «همنام» و «خاک غریب» شناخته شده است. او سال ۲۰۰۰ میلادی برای نگارش رمان «مترجم دردها» برنده جایزه ادبی پولیتزر بهترین اثر نخست یک نویسنده از نگاه مجله نیویورکر و برنده جایزه «فرانک اوکانر» شده است.

• مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در آستانه سی و هشتمین سالروز فتح خرمشهر اقدام به انتشار سندی تاریخی از مکاتبات رژیم بعث عراق درباره اهمیت و جایگاه خرمشهر کرده است. این سند، نامه‌ای است که «توجیه سیاسی» فرمانده نیروهای قادسیه را در تاریخ سه‌شنبه بیست‌ویکم اردیبهشت ۱۳۶۱ هجری شمسی به تمامی ارکان ارتش صدام برای جلوگیری از پیشروی رزمندگان جمهوری اسلامی ایران در عملیات آزادسازی خرمشهر ابلاغ کرده است.

• رمان «خانه بی‌سقف» نوشته الیزابت برگ با ترجمه ندا لُهُردی را نشر خزه منتشر کرد. در معرفی این کتاب عنوان شده است: «الیزابت برگ از نویسندگانی است که همواره رمان‌هایش جزو پرفروش‌ترین کتاب‌های نیویورک تایمز هستند. اما در میان آثارش، «خانه بی‌سقف» جایگاه ویژه‌ای دارد و علاوه بر پیدا کردن مخاطبانی فراوان، رمانی مهم و جدی محسوب می‌شود. چنان‌که باشگاه کتابخوانی اپرا وینفری این رمان را به‌عنوان کتابی تأثیرگذار انتخاب کرد تا خوانندگانش درباره آن بحث و تبادل نظر کنند. «خانه بی‌سقف» همچنین دستمایه ساخت یک فیلم تلویزیونی به همین نام شد؛ فیلمی که سال ۲۰۰۳ از تلویزیون آمریکا پخش و با استقبال گسترده‌ای مواجه شد.»

• تصویربرداری سریال «سلمان فارسی»، بعد از ماه مبارک رمضان در شهرک سینمایی نور ادامه خواهد یافت و بخش‌های تازه‌ای از فصل بیزانس سریال در این شهرک تصویربرداری می‌شود. این سریال که به زندگی سلمان فارسی، یار ایرانی پیامبر اسلام می‌پردازد، جدیدترین اثر داوود میرباقری است که تصویربرداری آن از زمستان سال گذشته در شهداد کرمان آغاز شد و سپس در جزیره قشم ادامه یافت.

• اعتبار کتابفروشی‌های عضو در طرح «بهارانه کتاب ۹۹» در سراسر کشور ۲۰ درصد افزایش پیدا کرد. طرح «بهارانه کتاب ۹۹» از بیستم اردیبهشت ماه با یارانه ۲ میلیارد تومانی آغاز به کار کرده است و خریداران کتاب تا سی‌ام اردیبهشت ماه فرصت دارند با مراجعه به کتابفروشی‌های عضو این طرح تا سقف ۱۵۰ هزار تومان با یارانه ۲۰ درصد کتاب خریداری کنند.

روی خط سینما

• انیمیشن «من و خارپشت و عروسکم» به کارگردانی امیر سحرخیز با موضوع فقر تولید می‌شود. این انیمیشن براساس کتابی با همین نام نوشته راضیه دهقان سلماسی از تولیدات کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان ساخته می‌شود و داستان آن درباره دنیای خیالی دختربچه‌ای با عروسک خود و همچنین شخصیت‌هایی غیرواقعی مانند خارپشت و برداشت فانتزی این دختربچه از موضوع فقر است.

• «دنی بویل»، کارگردان برنده اسکار انگلیسی در پروژه جدید سینمایی خود داستان «متوشالح» از شخصیت‌های اساطیری و مذهبی را خواهد ساخت. «مایکل بی جردن» بازیگر اصلی فیلم «متوشالح» خواهد بود و «سایمون بوفوی» که پیش از این در فیلم برنده اسکار «میلیونر زاغه‌نشین» و «۱۲۷ ساعت» با بویل همکاری داشت، در این فیلم جدید نیز به احتمال فراوان نگارش فیلمنامه را برعهده خواهد داشت. طرح داستان اصلی فیلم که محصول کمپانی برادران وارنر خواهد بود، درباره داستان مردی در کتاب مقدس است که ۹۶۹ سال عمر کرد. قرار است تیم سازنده فیلم رویکردی جدید به داستان «متوشالح» داشته باشد.

• قوانین رسمی امسال جوایز انجمن بازیگران آمریکا (SAG) تا ماه آینده اعلام نمی‌شود، اما ایمیلی که سازمان دهندگان این انجمن به استودیوها فرستاده‌اند، حکایت از این دارد که این انجمن هم برای اهدای جوایز از تغییرات اعمال‌شده در قوانین جوایز اسکار پیروی می‌کند. در این ایمیل آمده است: «ما هنوز مشغول تغییر دادن شروط اکران فیلم‌ها هستیم، اما از تغییر قوانین آکادمی اسکار در راستای قبول کردن عناوینی که قصد اکران سینمایی دارند، حتی اگر اول استریم شده یا در فرمت وی‌اودی منتشر شده باشند، پیروی می‌کنیم.»

خبر آخر

علی‌اصغر محمدخانی، معاون فرهنگی شعر کتاب: «خیام بیشتر حکیم و عالم بود تا ادیب و شاعر و رباعیات او با همه قلت، به سبب جسارت و تازگی مضامین از شهرتی زاید الوصف برخوردار است. البته برخی از محققان، بسیاری از این رباعیات را از او نمی‌دانند و رباعیات خیام را حداکثر تا بیست رباعی می‌دانند و امروز می‌بینیم که صدها رباعی به نام خیام منتشر می‌شود. ولی رباعیاتی که به اتفاق نظر پژوهشگران متعلق به خیام است بسیار ساده و بی‌آرایش و دور از تکلف و تصنع و با این حال مقرون به کمال فصاحت و بلاغت است و معمولا در عالم نشر و توجه مخاطبان بیشتر معطوف به رباعیات خیام است و کمتر توجهی به رساله‌های علمی و نکات فلسفی اوست.»

قطب‌الدین صادقی، کارگردان تئاتر: «عباس بنی‌عامریان، مرحوم «ناجی» و «نوذر آزادی» (که اکنون در آلمان است) سه هنرمند فعال، پرکار و جدی تئاتر کرمانشاه در دهه سی و چهل آن دیار هستند. ناجی اوایل دهه پنجاه به رحمت خدا رفت و آزادی به تهران آمد تا در تلویزیون کارش را ادامه دهد، اما بنی‌عامریان در شهر و دیارش تا واپسین روز حیاتش باقی ماند. بنی‌عامریان نمادی بزرگ از هنرمندان فعال و معتقد به تئاتر (کمتر دیده شده) شهرستان‌های دور و نزدیک ایران است که چراغ‌شان همواره در خانه خود سوخته و برای مردمان شهر و دیار خود همیشه می‌سوزد.»

جمال رحمتی، هنرمند کاریکاتوریست و فیلمساز: «هنرمندان حوزه‌های مختلف هنرهای تجسمی معمولاً برای اجرای کارهای خود به خلوت نیاز دارند و از این نظر، شرایط قرنطینه خانگی سبب شد تا بسیاری از هنرمندان برای اجرای کارهای جدید خود وقت بگذارند. از طرف دیگر برخی هنرمندان که باید کارهای خود را به شکل گروهی و تیمی اجرا می‌کردند یا به مباحث آموزش هنر می‌پرداختند، با مشکل و اختلال در کارهایشان مواجه شدند. به‌عنوان کسی که در دانشگاه نیز تدریس می‌کنم به جرأت می‌توانم بگویم تدریس غیرحضوری درس‌های عملی اصلاً معادل کار در کلاس نیست و مشکلات بسیاری برای هنرجو و استاد در پی دارد.»